ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 522
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/10/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: **: Α. Τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών**

Β. Τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Γ. Τον κ. Υπουργό Ανάπτυξης

Θέμα: «Ανάγκη οριζόντιας και διαρκούς μείωσης του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) στα καύσιμα, θέσπισης πλαφόν στο περιθώριο διύλισης, φορολόγησης των υπερκερδών των διυλιστηρίων κατά το πρότυπο άλλων ευρωπαϊκών χωρών και βελτίωσης του μηχανισμού του επιδόματος θέρμανσης – Αξιοποίηση της ενεργειακής ρήτρας διαφυγής»

Η έναρξη της περιόδου διάθεσης του πετρελαίου θέρμανσης φέρνει τα ελληνικά νοικοκυριά αντιμέτωπα με σημαντική αύξηση του κόστους θέρμανσης. Σύμφωνα με το επίσημο δελτίο τιμών του Υπουργείου Ανάπτυξης, η μέση τιμή λιανικής στις 17 Οκτωβρίου 2025 διαμορφωνόταν στα 1,130 ευρώ ανά λίτρο. Φέτος, ακόμη και μετά την εφαρμογή της προσωρινής μείωσης των 40 λεπτών (κρατική επιδότηση και έκπτωση διυλιστηρίων), η τιμή κινείται περί τα 1,55–1,60 ευρώ ανά λίτρο, ενώ χωρίς το μέτρο εκτιμάται ότι θα προσέγγιζε τα 1,95 ευρώ. Η σύγκριση με την υψηλή τιμή του Απριλίου 2026 αποκρύπτει την πραγματική επιβάρυνση σε σχέση με την έναρξη της προηγούμενης χειμερινής περιόδου.

Για αγορά 1.000 λίτρων, το επιπλέον κόστος σε σχέση με πέρυσι ανέρχεται σε εκατοντάδες ευρώ. Παράλληλα, η αύξηση του επιδόματος θέρμανσης κατά 30% καλύπτει μόνον ένα μικρό μέρος της αύξησης του κόστους, ενώ η καταβολή γίνεται με σημαντική καθυστέρηση. Τα εισοδηματικά κριτήρια παραμένουν αμετάβλητα, αποκλείοντας εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά.

Την ίδια περίοδο, τα κέρδη προ φόρων της Motor Oil στο πρώτο εξάμηνο του 2026 ανήλθαν σε 891,7 εκατομμύρια ευρώ (από 217,8 εκατομμύρια το αντίστοιχο περσινό διάστημα), ενώ τα συγκρίσιμα καθαρά κέρδη της HELLENiQ ENERGY διαμορφώθηκαν σε 393 εκατομμύρια ευρώ (από 128 εκατομμύρια). Και οι δύο όμιλοι κατέγραψαν εκρηκτική αύξηση κερδοφορίας. Δεν υφίσταται δεσμευτικό πλαφόν στο περιθώριο διύλισης ούτε επαρκής δημόσιος μηχανισμός ελέγχου που να διασφαλίζει ότι οι εκπτώσεις μετακυλίονται πλήρως στον καταναλωτή. Η προσωρινή έκπτωση λήγει στις 31 Οκτωβρίου, χωρίς σαφή δέσμευση για το μετά.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει συστήσει ομάδα εργασίας για την εξέταση φορολόγησης των υπερκερδών, κατόπιν πιέσεων κρατών-μελών όπως η Γερμανία, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιταλία, η Πολωνία και η Αυστρία. Η Ιταλία έχει ήδη ενεργοποιήσει εθνικούς μηχανισμούς, μεταξύ των οποίων προκαταβολή φόρου ύψους 39% επί μερισμάτων και κερδών μεγάλων ενεργειακών ομίλων με ενοποιημένα έσοδα άνω των 20 δισεκατομμυρίων ευρώ που δραστηριοποιούνται στην αλυσίδα πετρελαίου και ενέργειας, καθώς και τον μηχανισμό των «accise mobili» (κινητές ειδικές φορολογίες), ο οποίος αξιοποιεί το υπερπλεόνασμα εσόδων από τον ΦΠΑ λόγω υψηλών τιμών καυσίμων για να μειώσει τον ειδικό φόρο κατανάλωσης και να επιστρέψει ουσιαστικά το επιπλέον κρατικό έσοδο στους πολίτες μέσω χαμηλότερης τιμής στην αντλία. Άλλες χώρες προχωρούν σε εθνικές έκτακτες εισφορές χωρίς να αναμένουν κοινή ευρωπαϊκή απόφαση.

Η Ελλάδα, αντί να ακολουθήσει ανάλογη εθνική πρωτοβουλία, επικαλείται συχνά την ανάγκη ευρωπαϊκής συνεννόησης ως πρόσχημα αδράνειας, παρότι διαθέτει ήδη τη δυνατότητα να δράσει άμεσα σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε αποκλειστικά για την Ελλάδα την επέκταση της εθνικής ρήτρας διαφυγής, ώστε να καλύπτει μέτρα ενίσχυσης της ενεργειακής ανθεκτικότητας, δημιουργώντας δημοσιονομικό χώρο της τάξης του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ έως το 2028 (εξαίρεση από τα όρια καθαρών πρωτογενών δαπανών έως 0,3% του ΑΕΠ ετησίως και 0,6% σωρευτικά).

Παρά την ύπαρξη αυτού του εργαλείου και τη δυνατότητα περαιτέρω ευελιξίας που η ίδια η Κυβέρνηση υποστηρίζει πως διεκδικεί, τα κονδύλια κατευθύνονται κυρίως σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις και όχι σε άμεσα μέτρα ανακούφισης των νοικοκυριών από την ακρίβεια στα καύσιμα. Η επίκληση των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων λειτουργεί έτσι ως πρόσχημα για την άρνηση ουσιαστικών παρεμβάσεων (οριζόντια μείωση ΕΦΚ, πλαφόν περιθωρίων, φορολόγηση υπερκερδών), ενώ άλλες χώρες-μέλη προχωρούν ήδη σε εθνικές λύσεις.

Με βάση τα ανωτέρω, ερωτώνται οι κ. Υπουργοί:

1. Προτίθεται η Κυβέρνηση να αντικαταστήσει τις προσωρινές, δεκαπενθήμερες επιδοτήσεις με άμεση, οριζόντια και διαρκή μείωση του ΕΦΚ σε όλα τα είδη καυσίμων, για όσο διάστημα διατηρείται η υψηλή ακρίβεια, αξιοποιώντας πλήρως τον δημοσιονομικό χώρο της ενεργειακής ρήτρας διαφυγής αντί να τον περιορίζει σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις;
2. Σκοπεύετε να θεσπίσετε δεσμευτικό πλαφόν στο περιθώριο διύλισης ανά βαρέλι, ώστε να αποτραπεί η μετακύλιση μονομερών αυξήσεων στους καταναλωτές και να διασφαλιστεί ότι οι κρατικές ή εθελοντικές παρεμβάσεις φτάνουν στον τελικό χρήστη;
3. Προτίθεται η Ελλάδα να προχωρήσει άμεσα σε εθνική φορολόγηση των υπερκερδών των ομίλων διύλισης, ακολουθώντας το παράδειγμα της Ιταλίας και άλλων χωρών που δεν αναμένουν κοινή ευρωπαϊκή απόφαση, αντί να χρησιμοποιεί την εκκρεμότητα σε επίπεδο ΕΕ ως πρόσχημα αδράνειας;
4. Σχεδιάζεται η αναμόρφωση του μηχανισμού του επιδόματος θέρμανσης, ώστε η καταβολή (συμπεριλαμβανομένης ουσιαστικής προκαταβολής) να γίνεται έγκαιρα και σε ύψος που ανταποκρίνεται στις τρέχουσες τιμές, καθώς και η διεύρυνση των εισοδηματικών κριτηρίων;
5. Ποιος συγκεκριμένος και δημόσια διαφανής μηχανισμός ελέγχου διασφαλίζει ότι η έκπτωση των 20 λεπτών από τα διυλιστήρια μετακυλίεται πλήρως στον καταναλωτή; Ποια είναι η επίσημη πρόβλεψη για το καθεστώς τιμών και ενισχύσεων μετά την 1η Νοεμβρίου 2026;

6. Γιατί η Κυβέρνηση αρνείται να αξιοποιήσει πλήρως την ήδη εγκριθείσα ενεργειακή ρήτρα διαφυγής και τις εθνικές δυνατότητες φορολόγησης υπερκερδών για άμεση στήριξη των νοικοκυριών, επικαλούμενη την Ευρωπαϊκή Ένωση ως εμπόδιο ενώ άλλες χώρες-μέλη δρουν αυτόνομα

Οι ερωτούσες βουλευτές

Παναγιού (Γιώτα) Πούλου

Βουλευτής Βοιωτίας

Μυρτώ Κοροβέση

Βουλευτής Α΄Ανατολικής Αττικής

Κυριακή Μάλαμα

Βουλευτής Χαλκιδικής

Θεοδώρα Τζάκρη

Βουλευτής Πέλλας